

τοῦ προμνημονευθέντος Νικομήδους τοῦ Α', ἤρχισαν νὰ ὑποκύπτωσιν εἰς τὴν τῶν Ρωμαίων παντοδυναμίαν, ἀλλὰ δὲν ἀνετράπησαν τὰ σπέρματα τοῦ ἑλληνισμοῦ ὅσα οὗτοι κατέθεντο. Ἡ Νικομήδεια παρέμεινε μία τῶν λαμπρῶν τῆς Ἀνατολῆς ἑλληνίδων πόλεων καθ' ἑλλην τὴν ἀρχαιότητα καὶ βραδύτερον μέχρι τῆς καταστρεπτικῆς τῶν Τούρκων ἐποχῆς. Παρεκτὸς δὲ τῆς Νικομηδείας, εὐρίσκομεν ἐνταῦθα πόλεις ἑλληνίδας τὴν Νίκαιαν, ἣν εἶχεν ἤδη ὁ Ἀντίγονος ἰδρύσει, ὀνομάσας Ἀντιγόνειαν, μετωνόμασε δὲ βραδύτερον ὁ Λυσιμάχος ἀπὸ μᾶς τῶν συζύγων αὐτοῦ Νίκαιαν τὴν Προυσιάδα, τὴν μέχρι σήμερον ὀνομαστὴν Προῦσαν πρὸς τῷ Ολύμπῳ (1) τὴν Ἀπάμειαν τὴν Προυσιάδα τὴν πρὸς Ὑπίῳ τὴν Ἀντιγόνειαν πρὸς τῷ Δασκυλίῳ ἑτέραν Ἀντιγόνειαν. ἦν ὁ γεωγράφος Στέφανος ὀνομάζει φρούριον τῆς Κυζικηνῆς τὸ Νικομήδειον τὸ Ζιποίτιον τὴν Ἐπιφάνειαν. Ἐν γένει δὲ οἱ βασιλεῖς τῆς Βιθυνίας τοσοῦτον πρὸς τοὺς Ἕλληνας συνφκειώθησαν ὥστε βραδύτερον ἐλησμονήθη παντάπασιν ἡ βάρβαρος αὐτῶν καταγωγὴ καὶ οἱ χρονογράφοι ἔλεγον αὐτοὺς ὄντας «ἐκ τοῦ γένους τῶν Μακεδόνων».

Φαρνάκης Α'

Ἀνάλογά τινα συνέβησαν καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας τῆς μικρᾶς Ἀσίας χώρας. Εἰς Πόντον καὶ εἰς Παφλαγονίαν ὑπῆρχον ὡσαύτως ἐγγύωροι δυνάσται. Καὶ οἱ μὲν τῆς Παφλαγονίας δὲν προέκυψαν εἰμὴ περὶ τὰ τέλη τῆς 3 ἑκατονταετηρίδος, οὐδὲ ὑπῆρξαν ἐπὶ πολὺ ἀνεξάρτητοι, ἀλλὰ διετέλεσαν ὑποτεταγμένοι νῦν μὲν εἰς τοὺς ἡγεμόνας τοῦ Πόντου, νῦν δὲ εἰς τοὺς τῆς Βιθυνίας. Οἱ δὲ τοῦ Πόντου ἔλκοντες τὸ γένος ἀπὸ Κύρου ἀπέβησαν ἰσχυροὶ καὶ ἔνδοξοι, ἀθρόαν μεταφυτεύσαντες τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν καὶ διαίτην εἰς τὸ κράτος αὐτῶν. Νέα ἑλληνικὰ κτίσματα δὲν φαίνονται ἐνταῦθα πολλά· καὶ ὅσα γνωρίζομεν εἶναι τὰ ἑξῆς. Ἀμαστριν, ὑπὸ Ἀμάστριος τῆς τοῦ Λυσιμάχου γυναικὸς περὶ τὸ ἔτος 300 π.Χ. ἢ βραδύτερον κτισθεῖσα, κληθεῖσα δὲ «δεξιὸς ὄφθαλμὸς τοῦ κόσμου», εἰς ἣν προσήρχοντο οἱ πέραν τοῦ Πόντου Σκύθαι καὶ οἱ πρὸς μεσημβριαν λαοὶ «ὥσπερ εἰς κοινόν τι συντρέχοντες ἐμπόριον». Προσέτι Φαρνακία πλησίον τοῦ Κερασούντος. Εὐπατορία πλησίον τῆς Ἀμισοῦ (2), ἑτέρα Εὐπατορία ἐπὶ τῆς συμβολῆς τῶν ποταμῶν Λύκου καὶ Ἰριδος, Πολεμώνιον καὶ Λαοδίκεα. Μὴ λησμονῶμεν ὅμως ὅτι εἰς τὰ παράλια ταῦτα ἰδίως ὑπῆρχον πολλαὶ καὶ ἀξιόλογοι ἀρχαιότεραι ἑλληνικαὶ πόλεις ἢ Ἡράκλεια, ἢ Σινώπη, ἢ Ἀμισός, ἢ Τραπεζοῦς, ὁ Κερασοῦς καὶ ἄλλαι. Αἱ πόλεις αὗται διετέλεσαν ἐφ' ἱκανὸν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἀνεξάρτητοι· ἀλλὰ προϊόντος τοῦ χρόνου ἤρχισαν νὰ ὑποτάσσωνται ὑπὸ τῶν βασιλέων τοῦ Πόντου καὶ νὰ ἐπενεργῶσι δραστηρίως εἰς τὸν ἐξελληνισμόν τῆς χώρας, μάλιστα δὲ τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς αὐτῆς. Πρῶτος ὁ Μιθριδάτης Γ' κατέκτησε τὴν Ἀμαστριν, ἣτις ἦτο μὲν νέον κτίσμα, ἀλλὰ, ὡς εἶδομεν, δὲν ἰδρύθη ὑπὸ τῶν τοῦ Πόντου βασιλέων. Οἱ βασιλεῖς οὗτοι κατέστησαν ἕκτοτε τὴν Ἀμαστριν πολλακίς καθέδραν τῆς ἀρχῆς αὐτῶν. Περὶ τὰ ἑκατὸν δ' ἔτη βραδύτερον, ἦτοι μεταξὺ τοῦ

(1) Προυσιάς ἐκαλεῖτο οὐχὶ ἡ Νίκαια, ἢ κληθεῖσα οὕτω πρὸς τιμὴν μᾶς τῶν γυναικῶν τοῦ Λυσιμάχου, ἀλλ' ἡ Κίερος, ἣν κυριεύσας ὁ Προυσίας ἐκάλεσε Προυσιάδα, αὐτὸς δὲ ἔκτισε καὶ τὴν ἄλλην πόλιν Προῦσαν διάφορον τῆς Προυσιάδος.

(2) Ἡ Εὐπατορία ἦτο πρόσκτισμα τῆς Ἀμισοῦ, οὐχὶ πόλις ἰδιαιτέρα. Ἔλαβε δὲ καὶ τὸ ὄνομα καὶ αὐτὴ ὡς καὶ ἡ ἑτέρα (Εὐπατορία), ἢ ἐπὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Λύκου καὶ τῆς Ἰριδος ἀπὸ τοῦ Μιθριδάτου στ' τοῦ Εὐπάτορος.

